

ujna 1918.

CENA listu: U preplati za dva god. K 48.— za polugodište K 24.— trimesecno K 12.—, mesecno K 4.—, u maloprodaji 16 fl. pojedini broj. OGLAŠI primaju se u upravi lista trg Custoza 1.

HRVATSKI LIST

Izlaže svaki dan u 5 sati ujutro.

HRVATSKI LIST izlazi u raskladnoj čakari JOŠ KRMPOTIC u Puli trg Custoza 1. Uredništvo Sibanska ulica br. 24. Odgovorni urednik IVAN MARKON u Puli. - Rukopisi se ne vraćaju. Četvrt. avg. post. Šted. 26.79.

dodina IV.

Objava.

Tekom ovog rata se štošta neprevidljivog već dogodilo te se i dandanas dogadjaj. Kraj velikih svetskih dogadjaja imade i malenih. Tako se eto i to desilo, da sam se ja po dogovoru sa nekolicinom naših narodnih ljudi na to odlučio, da preuzmem sa 1. oktobra tek godine vlasništvo i izdavanje ovog „Hrvatskog Lista“.

Koliko mi budu slabe sile dopuštale, trsiću se, da bude ovaj naš skromni dnevnik odgovarao današnjim slavenskim prilikama ovde na našem Jugu.

Nadam se, da će čitatelja biti uvek više, predplatnika uvek tačnih, dopisnika i suradnika mnogo i uvek marljivih i savesnih.

Sve neka bude na procvat, diku i ponos Naroda.

Pula, dne 29. septembra 1918.

Dr. Lovro Scalier.

RATNI IZVEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 28. (D. u.) Službeno se javlja: Na talijanskoj fronti nema osobitih bojeva. — Na albanskoj su fronti suzbile naše čete u odseku, koji su preuzele od Bugara, neprijateljske navale. — Podglavica generalnog stožera.

Nemački.

Berlin, 28. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službenojavlja: Englez napada u smjeru na Cambrai i južno od tog grada. Francuz nastavlja u Champagni, Amerikanac istočno od Argona svoje navale. Delomični sunči i napadaju između Yperna i Scarpe kao što i između Ailllette i Aisne pratili su velike navalne operacije neprijatelja. — Vojne skupine naslednika prestolja Rupprechta i von Bühlina; Neprijatelj, koji je nasruuo između Scarpe i Yperna na više mesta, bio je suzbijen. Na obim stranama i između cesta, što vode iz Arrasa i Peronna na Cambrai, udario je 16 engleskih i kanadskih divizija po ljuhot paljbi na navalu. Na obim stranama Marquiona, između Moeuvres i Greincourta kao što i između Ribecourta i Villers-Guislaina skratio se prvi juriš neprijatelja pred našim linijama. Kod Inchy-en-Tardois provalo je neprijatelj iz Bourlonia, Havrincourta i Flesquieresa. Tečajem bitke uspelo mu je, da proširi ovo provalo mesto i da nas severno od glavne ceste Arras—Cambrai potisne natrag do linije Olsy-le-Verger—Hayencourt. Južno od glavne ceste održali smo po izmenljivim bojevima i po uspešnoj protunavali posle podne liniju Šuma Bourlon—Ribecourt. Pred našim položajima između Ribecourta i Villers-Guislaina skratio su se sve navale neprijatelja. Između Epehya i Bullecourta suzbili smo jake navale Engleza i Amerikanaca. Po zaključku je bojeva neprijatelj bio svuda bačen na svoje linije, kod Lempire dapače preko njih. — Vojna skupina nemačkog naslednika prestolja: Između Ailllette i Aisne suzbili smo delomične navale neprijatelja istočno od Vauxaillaona i zapadno od Jouy. U Champagni nastavili su Francuzi, istočno od Argona Amerikanaci, uloživ privremeno sveže divizije, svoje navale. Francuz je svom više putu opetovanim navalama mogao stići između Suippe i Aisne samo malo prostora. U večer stajamo u boju na liniji Auberville-sur-Suippe—južno od Somme-Py—Gratrieu—Beaconville—Šuma Cernay. Navale Amerikanaca istočno od Argona zaustavljene su južno od linije Apremont-Cierge. Mont-Faucon bio je ispraznjen radi pretečeg opkoljenja. Navale, poduzete preko Mont-Faucona i istočno od njega, izjavoviše se pred našim novim linijama. Francuzi i Amerikanici pretrpiše i jučer opeta teških gubitaka. — Jučer saštrelismo 33 neprijateljska letala. Poručnik Rumay izvođevo je svoju 45., natporučnik Lörzer svoju 44. i poručnik Bäumer svoju 35. zračnu pobedu. — Ludendorff.

Rat.

Na zapadnom bojištu došlo je do velikih bojeva. Englez i Amerikanici su poduzeli na fronti od 30 kilometara navalu u smjeru na Cambrai te su uzapredovali za 5 do 8 kilometara. — U Champagni i severozapadno od Verduna nastavili su Francuzi i Amerikanici svoje navale. Francuzi su si stekli samo neznatno ozemlja. Za to su Ameri-

kari proširili nešto svoj uspeh te postigli na fronti od 12 kilometara prosečnu dubinu od 10 kilometara. Pošto je ovaj dobitak na zemljištu usedio baš uz reku, veli ratni izvestitelj „Tagesposte“, da će Nemci morati povući svoje položaje i na istočnom bregu. Može, jer su ugroženi sa boka. — Iz Palestine nema nikakvih novih vesti. Polag zadnjih izveštaja iz Mačedonije osvojili su Englez Štip i Veles te se približavaju Skoplju.

Francuski izveštaj od 26. rujna: Između Ailllette i Aisne ponovo je u večer neprijatelj svoje navale, što ih je juđer poduzeo u okolini Allemanta i Laffauxa. Na poslednjoj točci uspelo mu je, da prodre u francuske linije. Ali energičan je protudarac Francuza uspostavio prijašnji položaj. Dalje na jug izvođe su si francuske čete istočno od Savoya nekoje prednosti, gde su dopremile zarobljenika. Danas u 5 sati u jutro napadoše francuske čete u zajednici s Amerikancima, koji operiraju dalje na istok, na Champagnskoj fronti.

Francuski izveštaj od 26. rujna u večer: Jutros navalnič Francuzi i Amerikanci na obim stranama Argona. Operacije razvijaju se povoljno. Napredovanje Francuza zapadno od Argona iznosi više kilometara. Bitka traje dalje.

Francuski izveštaj od 27. rujna posle podne: Navalna francuskih četa razvila se jučer s potpunim uspehom između Suippe i Argonna. Moguća prva nemačka linija, koja je bila snabdevena sa opkopima i žičanom zaprekom u dubini od 5 kilometara i koju je neprijatelj od godine 1915. bio opremio sa sve opsežnijim utvrdoma, bila je osvojena na sjajan način po Francuzima u širini od 35 kilometara a na nekojim mestima i prekorakena. Prvog dana bitke zauzeli smo farmu Navarin, Butte de Souain, užvisne Mureta Tahure i Mesnila, selu Tahure, Rilpon, Rouvroy, Cœux, i Dormont i Sbr von-Mellicourt, koje je neprijatelj izgradio u uporištu te energički branio. Broj do sada dopremljenih zarobljenika iznosi 7000, među kojima imade 200 časnika. Tečajem noći nije neprijatelj pokušao protuakciju. Navalna započela je jutros rano te se razvija usprkos nepogodnom vremenu povoljno.

Engleski izveštaj od 26. rujna posle podne: Severozapadno od St. Quentinu izveli smo jučer posle podne i tečajem noći uspeli mesne podhvate. Engleske su čete napredovali te su osvojile nekoje veoma uvrđene točke, zaroblivši izvestan broj Nemača. Osim protunavala, o kojima smo javili, da ih je neprijatelj poduzeo severozapadno od Fayata, napale su njegove čete još dva puta na naše položaje severno od Gricourta. I ove su se navale izjavovale. Severozapadno od La Bassee izvele su jučer engleske čete uspela manja poduzeća. Kod toga smo unapredovali naše linije te zarobili preko 100 momaka. Protunavale neprijatelja tečajem noći bile su suzbijene te je neprijatelj pustio kod toga nekoliko zarobljenika u našim rukama. Severozapadno od Armentieres popravili smo jučer i tečajem noći naše položaje. Kod okršaja s ophodnjama između Armentieres i Yperna priveli smo nekoliko zarobljenika.

Američki izveštaj od 25. rujna: Prva je armija napala danas u jutro severozapadno od Verduna na fronti od 20 milja te je prodrla do prosečne dubine od 7 milja. Svladavši ljudi otpor neprijatelja, osvojili smo Varennes, Montbilainville, Vauquois i Shepy. Naše su čete prekoračile potok Forges te su neprijatelju preotele mesta Malancourt, Bethincourt, Montfaucon, Cuisy, Nentillois, Sept-sarges, Dannvoux, Gercourt i Dryllancourt. Do sad smo prebrojili preko 5000 zarobljenika.

Rotterdam, 27. Reuter doznaće, da su engleske čete osvojile Veleš i Štip. Konjica saveznika nalazi se 24 kilometra od Skoplja.

Berlin, 27. (D. u.) Wolffov ured javlja: U Palestini uzmiču turske čete zapadno od Jordana. Turska armija drži se do tle istočno od Jordana proti nadmoćnim silama, ali je ugrožena buntovničkim Arapima. Kod bojeva odlikovala se 146. nemačka pukovnija. Nemačke su se čete probile kroz opkoljenje te uzmiču u dobrom redu od položaja na položaj.

* Španjolska bolest širi se. U Budimpešti obojilo je 100.000 osoba od španjolske bolesti. Imade i mnogo slučajeva smrti. — Iz Lavova javljuju, da je španjolska bolest zauzela u Galiciji epidemija

karakter. — Polag nekojih vesti pojavila se u Italiji kuga. „Italia“ govori o epidemiji sa mnogim slučajevima smrli.

* Saziv talijanske komore. Chiasso 27. (D. u.) Talijanska je komora bila sazvana za 3. listopada. Dnevni red, što je službeno bio priopćen, sadržaje kao prvu točku „Saopćenja vlade“.

* Novi namesnik državnog tajnika za mornaricu u Nemačkoj. Berlin 27. (D. u.) Woffbureau. Na mesto podadimirala Behnkea, koji je kao namesnik državnog tajnika, što je na dopustu, vodio poslove, bio imenovan Ritter von Mann pl. Tiechler namesnikom državnog tajnika za mornaricu.

Unutarnji politički položaj.

Beč, 27. rujna. Zastupnicima je priopćeno, da je večanje obili ministara, kao i zajedničkog ministra dovelo do toga, da se nadje podloga za koncentraciju ministarstva. Večanje je bilo prekinuto radi otsutnosti Husareka. Opozicija ne pokazuje sklonosti za osnovu vlade, te pre svega zahteva, da se ispunе njezini zahtevi. I nemačko nacionalni krugovi nisu pristupačni koncentraciji ministarstva, a naglašuju, da je u sadanjem položaju nemoguć sporazum s Cesima i Jugoslavenima. Što se stanaka parlementa tiče, vlada je kao i dr. Gross za točno držanje roka. I kršćanski su socijalni za 1. listopad. U nemačkim se nacionalnim krugovima želi, da se kuća nakon iscrpljivih izjava vlade opet raspuni, te da se najpre počeka na razvitak dogadjaja na ratilima i izvanjoj politici. Naprotiv ostaje oponicija kod toga, da se kuća sastane. Rano ujutro bili su kod ministra preosrednika zastupnici Pacher, Urban i dr. Langenhan, da se informiraju o vanjskoj i unutarnjoj politici i o dogadjajima u Bugarskoj. Zastupnici su Waldner i Urban izvestili u sednici odbora saveza nemačko-nacionalne stranke o svom razgovoru s ministrom predsednikom. Ovo je večanje oko 1 sat bilo prekinuto, jer su se nemački članovi odbora delegacija za vanjsku politiku, dr. Waldner, dr. Langenhan i vitez Pantz, uputili grofu Burianu, da doznaju o dogadjajima na političkom polju. Oni su iz svog povratka svoje druge izvestili, da su iz razgovora grofa Buriana dobili dojam, da se položaj u Bugarskoj može danas mirnije da prosudi, nego jučer. Predstoji mogućnost, da se izglađi vojnički položaj Bugara, a nije nemoguć preokret na tamošnjem ratistu. U ostalom su zastupnici dobili iz razgovora sa ministrom predsednikom taj dojam, da o čvrstoći saveza između monarkije i Nemačke ne treba ni raspravljati.

Beč, 27. rujna. U jučerašnjem je razgovoru izjavio grof Husarek, da je potrebita promena državnog ustroja Austrije, a prije svega je veoma aktuelno rešenje jugoslavenskog pitanja. Sa nemačke su strane ministru predsedniku izjavili, da bi deo-mično rešenje tog pitanja odbili Jugoslaveni i Cesi.

Beč, 28. (D. u.) Kako listovi javljaju, obdržavao se juče pogovor ministra vanjskih posala sa 6 zastupnika nemačko-nacionalne stranke. O sadižaju tog večanja, koje je poverljivim proglašeno, izašla su u novinama razna saopćenja. Ispravna su tek ona, koja je izdala nemačko-nacionalna stranka. Sva druga priopćenja nisu tačna.

Bugarska na raskršću.

Kako javlja dopisni ured, bave se sve bečke novine s otpadom Bugarske te vele, da u svakom slučaju mora ostati put u Carigrad otvoren. Za to da se pobrinuti već Austrija i Nemačka, „Fremdenblatt“ ističe, da vest, prema kojoj je Malinov poduzeo korak bez kraljeva znanja i znanja bugarskog vojnog vodstva, ne odgovara činjenicama. Premda je velik deo bugarske vojske izlučen iz boja, ipak se učinilo potrebite korake, da se solunskoj vojski stane na put. Poteskoće područja osporiće, vele novine, prodiranje vojske te omogućiti koncentraciju novih sila. Bugarska može da računa sa potporom središnjih vlasti, a Turska je ispunjena istim duhom. — U savezu s bugarskim pitanjem, koje je tvorilo jučer u Berlinu predmet pouzdanog raspravljanja između članova glavnog odseka i vlade, pojavila se u Nemačkoj unutarnja kriza. Računa se s velikim promenama unutar vlade. — Reuterov ured doznaće, da su zvanična mesta dobila mirovnu ponudu Bugarske, koju se može smatrati ozbiljnom. Odgovor može Bugarska da dobije tek iz većanja sa saveznicima. — O položaju na mačedonskom bojištu piše „Neue Freie Presse“, da se opća slika nije promenila. Bugarska odelenja prolaze u Albaniju k austrijskim četama. Ona ne stoje više pod bugarskim zapovedništvom, s kojim su izgubila svaki kontakt. — Francuski

vrhovni zapovednik na solunskoj fronti odbio je molbu Bugarske za 48 satno primirje, ali se izjavio spremnim primiti bugarske delegate. — Sveukupno se položaj nije bitno promenio.

L o n d o n , 28. (D. u.) Kako Reuterov ured javlja, otputovali su iz Londona ministar Balfour i Bonar-Lav, da poseće ministra predsednika Loyd Georgea, koji boravi na ladanju, te da s njime vešaju o razviku dogadjaja u Bugarskoj.

L o n d o n , 27. (D. u.) Reuterov ured javlja iz Pariza: Poglavnica savezničke vojske u Macedoniji izvestio je francusku vladu, da je jedan bugarski parlamentarac zamolio primirje za 48 sati, da se omogući dolazak dvaju zastupnika bugarske vlade, koji će pregovarati o primirju a eventualno i o miru. Francher d' Esiery je odgovorio, da ne može dozvoliti mir oružja, dok su bojevi u tečaju, ipak je pripravan primiti bugarske opunomoćenike, koji se neka prikazuju kod britskih linijskih u pratnji parlementaraca.

Iz slovenskog sveta.

Iz Hrvatske. „Slovenec“ piše njegov dopisnik iz Zagreba, da Madžari nastoje svim sredstvima, kako bi uklonili bana, koji im nije po volji. Ali u tom je pitanju postala koalicija odlučna te ustraje na svom stanovištu, da ne će popustiti, evoj se nametne bana, kojega bi u Pešti rado videli. Između redaka i iz čestih poziva na narod, da bude svestan, vidi se, da se koalicija sprema za svaku eventualnost. Nema sumnje, da će u tom slučaju biti sav narod na okupu i da će vlastodršci u Budimpešti postići baš protivno od toga, što su očekivali. Ako je Bosna i Hercegovina, nesretna, zapuštena, sistematski zanemarena zemlja tako sjajno manifestovala solidarnost s ostalim Jugoslavenima, može se računati kao sa sigurnom činjenicom, da će i narod u banovini u odlučnom času dokazati svoju političku zrelost. — Prehrana je Dalmacije zasigurana. Tako javlja glasilo koalicije. Dalmacija će dobiti 3000 vaguna žita, a time će biti rešena od lithvarstva. Dalmacija će iz bratske zemlje dobiti jeftinu i obilnu hranu. Ljubljanski „Slovenec“ veli, da je to zasluga hrvatskoga bana. Radosna je to vest za bednu Dalmaciju.

Iz Slovenije. U oduljem dopisu iz Zagreba bavi se „Slovenec“ s misijom. Tiszinpin te plše medju ostalim: Madžari i Nemci računali su sa našom neslogom na jugu te izasli su grofa Tiszu, da razbijte našu frontu. Ma dà je grof Tisza prevejan diplomata, ipak je često i bistro priznao u Sarajevu, da je njegov cilj razdvojenje Srba od Hrvata i obojice od Slovenaca. Tisovo je putovanje bilo prema tome dobar predispit za kušanje narodne svesti. Složni nastup Hrvata i Srba predstavlja je Tiszu te je radi toga došlo do veoma dramatičkih prizora s madžarskim političarom, što je politizirao u uniformi pukovnika. Bosna je prva najjasnije ispregovorila, da je deo jedinstvenoga naroda Slovenaca, Hrvata i Srba i da vidi jedino svoje rešenje u ujedinjenju sa ostalom braćom. I u Mostaru bio je loše sreće. Tamo je upozoravao osobito katolike na različite privilegije, koje će dobiti katolici, a dobro je najprimereniji odgovor od francuskog provincijala fra Davida Nevestića, koji je upozorio Tiszu na prijašnju politiku Madžara prema Srbima te tražio objašnjenja, koja mu je madžarski grof ostao dužan. Kad se provincijal pozivao na hrvatsko državno pravo, kazao je Tisza, da je to samo fraza, na što mu je provincijal uvratio, da je u tom slučaju i madžarsko državno pravo samo fraza. Grof Tisza je za tim kazao, da je provincijal odviše radikal... U tom smislu su govorili takodjer dr. Mazzi i podnačelnik grada Smoljan, što je grofa Tiszu tako razbesnilo, da je počeo biti šakom po stolu te se grozio uništenjem (sic!) jugoslavenskoga pokreta. Tako se vratio Tisza razočaran iz Bosne. — Dramska sezona otvara se u Ljubljani danas, 29. t. m. sa Finžgarrevom dramom „Naša kri“. Kazališno veće izrađuje medjutim program za tekuću sezono, za koju će se u prvom pogledu odabratи drame iz slavenskih književnosti, a tek u drugom redu iz budnjih. U kazališnom veću sede literati, umetnici i kazališni stručnjaci. O operama, što će se prikazivati, nisu stvorene još nikakve odluke. Za to se zhade, da na slovenskoj pozornici neće biti mesta za plitke bečke operete. Prepstavljaće se samo Offenbachove i Straussove operete i slavenske komade ove vrste. Konačno se namerava uvesti dobre pučke predstave i za uskrs pasijonsku igru literarne vrednosti. — U slovenskoj prestolnici zastrujio je novi život, novo oduševljenje za rad, za politički i za kulturni, kao priprava za budućnost.

Iz Poljske. „Monitor Poljski“ koji izlazi kao službeni list u Varšavi, priopćio je 9. rujna referat o članku, koji je izšao u „Slov. Narodu“: Poljsko demokratsko društvo. Taj je referat priopćio krakovski „Glos Narodu“ dne 14. rujna. Spomen-pesmu „Trozveznicu“, za koje se komponiranje raspisao natječaj, priopćio je krakovski „Glos Narodu“ u slovenskom izvorniku i poljskom prevodu. Tako je ova postala himnom u našoj

trosvezi: među Jugoslavenima, Česima i Poljakinima. Od Poljaka u Šleskoj, koji tvore naravni prelaz Česima, hoće Nemci da naredi posebni slavenski narod, različan od poljskog naroda; na taj se način nadaju, da će ga lakše ponemčiti. Imenuju ga „Wasserpolaken“. Kako se različno mišljenje razvija kod ljudi, koji žive u različitim prilikama, poznata se veoma dobro kod Poljaka u Galiciji i ruskoj Poljskoj. Tu razliku iznašaju sada poljski listovi, kojih su neki krugovi počeli da popreko gledaju na poljske činovnike, koje je Austrija svojedobno poslala preko granice. Pod naslovom „Nove zarje“ donio je organ poljske pučke stranke „Piast“ lep članak o potrebi sudejovanja triju slavenskih naroda, Čeha, Poljaka i Jugoslavena: „Piast“ kaže: Između svih ideja pobediti će u tome ratu ona, koja je izasla iz realnosti, te se temelji na nesloimovo volji naroda, a to je ideja samoodredjenja naroda, pojačana idejom slavenske uzajamnosti. — Ljubljanstvo „držvo prijatelja poljskoga naroda“ pozdravlja radošno taj članak, koji je izrađen 12. lipnja u „Slov. Narodu“. Tom prilikom kaže: Znamo i možemo izjaviti, da je već započelo pripravno delo da se ustanovi slavensko društvo u Krakovu po Inicijativi kulturnih, literarnih i sveučilišnih krugova, koji većaju sa pozvanim zato krugovima u Lavovu i Varsavi. — Poljske legije u Ruskoj t. j. poljske armade, koje su nastale od poljskih vojnika u nekdanjoj carskoj Rusiji, izjavile su optovano boljevicima, da se ne će boriti proti revoluciji, nego proti Nemcima, a boljevcima i s u konačno odlučili prisustvovati u vojni proti boljevcima, večeći, da je rat proti njima neizbježna etapa u ratu protiv Nemaca. Poljski list „Slobodni Glas“, koji izlazi u Omsku, zove boljevcu „falsifikat međunarodnosti“. Po tisućama raznih nemackih surrogata nastao je već moskovski „Socijalizam-ersatz“ (surrogat). Jedan je dio Poljaka na strani boljevika, te učestvuje u grozotama boljevika proti legijonima.

Domaće vesti.

† Kazimir Jelušić. U Kastvu je premlinuo velezaslužni nadelnik grada Kastva, carski savjetnik Kazimir Jelušić, koji je kroz dugi niz godina stajan na čelu toj uzorno upravljenog općini, što je bila u glavnom njegova zasluga. Blagopokojni bio je jedan iz stare garde narodnih boraca, kojemu se istarski, a pogotovo kastavski narod imade zahvaliti, da je danas probudjen i svestan svoje narodnosti i svojih prava. Najveću i trajnu će harinost sačuvati svom gradonačelniku Kastavu, koji se pod njegovim vremenom u svakom pogledu i narodno i kulturno i ekonomski razvio, tako te se Kastavci u istini mogu da ponose svojim gradom i svojim narodom. Sto je kadra da učini gvozdenu volja jednog čoveka, to je dokazao naš nezaboravni Kazimir Jelušić, koji će i u buduću biti uzorom pravog i nesebičnog narodnog radnika. Istra ne će zaboraviti zasluge svog prvoboritelja, a na nama, mladljima, jest, da nasledujemo ustrajnost i požrtvovnost naših starih i vrednih značajeva. Najbolje čemo se odužiti milom pokojniku, budemo li nastavili rad za narodnu budućnost u njegovom duhu. Večnaja mu pamjam!

Upisivanje u hrvatske pučke škole u ulici Cenide i u Šljanci traje i danas u nedjelju ujutro, pa ponедjeljak i utorak u jutro i popodne. Školska misa biće u utorak dne 1. listopada u 8 i pol sati u velikoj crkvi. Sva deca imaju da se toga dana zakupe u 8 sati u jutro u školskoj zgradi u ulici Cenide. Redovita obuka počinje u sredu i to tako, da će ona deca, koja će polaziti školu u ulici Cenide, dolaziti svaki dan od 8—12 sati, a deca, koja će polaziti školu u Šljanci, dolaziće u školu u ulici Cenide sve dotle dok se ne uredi stvar radi Šljanske škole, i to od 1—5 sati popodne.

P. n. čitateljima saopćujemo, da sa 1. listopada prelazi „Hrvatski List“ u posed dra. Lovra Scaliera, koji će ga dalje izdavati. List će se tiskati, dok ne dobije koncesiju za vlastitu tiskaru, kao do sada, u tiskari Josipa Krmpotića. — Uprava i uredništvo premestite se u nove prostorije, što će svojedobno biti javljeno.

Za naš list. Naš gradjanin gosp. prof. Miko Milačić poslao je svotu od K 100 — sa ovim popratnim rečima: Saznajem da Vaš list kani prestat izlaziti. Dakle ipak ima da dodje do toga, čega se često boja. Saljem Vam evo u korist lista 100 kruna nakanom, da pridonesem svoj obol za taj za naše prilike, osobito, u Puli toliko potrebit list, željan da nastavi spasonosan rad. U nadi da nijesam ni prvi, ni zadnji, ni jedini, ostajem Vaš uz jugoslavenski pozdrav odani Vam prof. Niko Milačić. — Ovaj nam je dar veoma mao. Njim kao što i stotinama drugih belega, usmenih i pismenih, dokazalo se, da nismo do sada uza lud radili, da smo si stekli prijatelja i sumišljenika, za koje se nismo ni nadali a baš to je bilo, čega smo se bojali da nam fali: moralna potpora. Ova

moralna strana tog dala sokoli nas, da ustrajem u teškom i mučnom radu, izvršenom u najteži prilikama, pod tešnjim pritiskom, uz teško opisivo tehničke i ostale poteškoće, koje prouzročuje razgovaranje. Našim bi se čitateljima hteli odužiti time, da bi taj naš skromni list čim više povećali, proširili bogatili vestima i inim sadržajem. Nadajmo se, da će to biti deslore moguće; jer vremena se jašnije.

Prevoz tenderima. Tvrđavni komesar saopćuje: Prevoz civilnih osoba tenderima je zabranjen. Samo u izvanrednim slučajevima biće izdan posebne legitimacije od c. i kr. mesnog zapovednika i od viših zapovedništva u Marani, Barbari i Sv. Martinu. Toliko daje se do znanja pučanstvu Pule, Fazane, Peroja i Barbarige.

Uvhaćeni zlikovac. Zlikovac, koji je nedavno počinio u Peruščima (kod Krnice) pokušaj grabežnog umorstva, bio je pred dva dana uhvaćen od kraljevskih oružnika. Zove se Tome Béhir, rodom je iz Raklja. Po svoj je to okolici poznata bitanga i sve se veseli, da će sad, barem na neko vreme biti oslobođeni od tog drzovitog zulumčara. Zahvaljujući se veseli, da će sad, barem na neko vreme imati njegova žrtva, 65-godišnja Mara Glavinova. Nakon desetak dana ona se je toliko oporavila, da je mogla dati dobar izveštaj oružnicima. Na temelju njezinih informacija učinile su kraljevski oružnici nagao premetačnu kod sumnjičenoga Tome Bellinog i nadjoše kod njega ukradeno zlato i vojničku uniformu vodnika (cuggsfirera). Na to je bio predviđen pred ženu i ona ga je prepoznaala. Ko mu je dao uniformu i pušku i ko je bio onaj drugi vojnik, što je s njime prepao u kući i orobio u noći spomenutu staricu, nije htio zlikovac dosad da izda.

Dnevne vesti.

* **Čeho-slovačke vojske.** Američki dopisnik „Secola“ razgovara se je s Masarykom. Masaryk je kazao: „Postoji jedan malo narod, koji nema državne uredbe, ni vlade, a čiji se siniovi bore na Marni, Plavi, na obalama Volge i Velikog Oceana. To je vojska prognanika, begunaca i bivših sužnjeva — vojska osudjena na smrt. Stohiljada ih se bori u Rusiji, pedeset hiljada u zapadnoj Evropi; vojska je tako velika kao srpska, a manja od belgijske. Ovaj narod je narod čeho-slovački. Naše snage na Istoku, — rekao je Masaryk — razdijeljene su u dve grupe: Jedna, s kojom zapoveda general Dlettich, koji se nalazi u Vladivostoku, i druga, mnogo jača, pod zapovjedništvom kapetana Gayde, koja operira u okolicu Samare, a u zadnje je vreme zaposela Kazan. Drugi manji odjeli nalaze se razasuti uzduž sibirskih željezničkih pruga i na još nekim mestima. Naše čete su dobro vidjene i pomagane od russkoga stanovništva. Naši ljudi, koji su intelligentni i kulturni, u četiri su godine, kao zarobljenici, naučili potpuno jezik i shvatili razpoloženje u zemlji, te se znaju vladati prema stanovništvu, a osobito seljaštvu. Jedino ovo može protumačiti, čudo, da se vojske kreću na hiljadu kilometara, i da se mogu same opskrbiti, kroz zemlje uzbunjene i gladne i da uvek nalaze toliko hrane, da se prehrane, i oružja i municije, da nastave borbu. U Vladivostoku su naše čete za dva meseca živele u miru s boljevičkim gradskim vlastima. Ali kada su dočule, da su naše drugove izdajnički napadnuli zapadno od Irkutska i da su boljevcici u Moskvi uapsili nekoliko članova češko-slovačke kolonije, te kada je bilo očito, da se i u Vladivostoku spremaju protiv nas slična akcija, naši vojnički zapovjednici shvatiše odmah svoju dužnost, da prijeknu u pomoć našim sunarodnjacima i da im se pridruže u borbi. Zbog svega ovoga naše su čete na 29. lipnja zauzele Vladivostok i uspostavile novu upravu, protivnu boljevcima. Do sada u borbama, koje vode čeho-slovac u Sibiru, nisu se još borili s Rusima. Uvek su nalazili na neprijateljski raspoložene čopore zarobljenika madžarske i nemačke narodnosti. Prama informacijama od naših vojničkih vodja izgleda, da su boljevcici posve izgubili popularnost kod većine russkog naroda, a ondje, gde su još na vlasti, mogu jedino da je podržavaju potporom nemačkih i madžarskih ratnih zarobljenika. Čeho-slovači stižu simpatije pučanstva iz dana u dan sve to više, radi toga, što su se ušemali u unutarnje russke stvari, da uspostave red“.

Poruke iz uredništva.

Gosp. Š. u B. Vaše smo dopise primili te se zahvaljujemo. Biće priopćeni u narednim brojevima.

Mali oglascnik

Kupuje u svakoj kolikini
zdravi i čisti
drop od grožđa.
G. Čuret, Trst, Via Sette
Fontane 1.

Unajmljuje se
stan od četiri sobe, jedne
sobice, kuhinjom i kupacionom,
ili po želji mesto četiri, samo
dve sobe. Ulica Mente Rizzi 3.

Rabljeno pokušavate
kupuje i prodaje tvrtka
FHHP Marton & Co.
Sisaska ulica.

Dolje s oružjem.
Povest jednog života od
Berte pl. Suttner, može
se dobiti u područnički Jos.
Krmptić, Pula, ulica Franje
Ferdinanda br. 3.

općevnog jezika dolazi
zadnjim i hrvatski pokrajinski
Razumimo li da svakog učitelja
bez općevnog jezika
jezika jest 569; ovi
djece za skolo.

slje „ 112 „
djece ! 59 djece

“ 119 „
“ 73 „
“ 95 „
“ 336 djece

31.12. 1913. ove skole

14%.

0. godišnja 1900. — 1910.

Broj stanovnika je godišnje 329.

Broj učenika bilo je go-

škola.

Od 5000 stanov-

školu.

Broj stanovništa

moralni imati 387 djece

djece, to bi moral

telja, a bilo ih je 7.

Broj stanovništa

2571. Ovi bi moral

svakog učitelja 80 djece

pokrajinskih učitelja, a

Na svaku 345 s

pokrajinski učitelj.

Za 2571 stanovnik

329 stanovnika hrvatskog općevnog jezika nema niti jednog učitelja, a užice bio nijedan.
 Na svako 560 stanovnika talijanskog općevnog jezika dolazi 1 pokrajinski učitelj.
 Broj stanovništva talijanskog općevnog jezika jest 399; ovaj bi moral imati 52 djece za školu. Računamo li na svakog učitelja, a užice bio nijedan.
 Broj stanovništva talijanskog općevnog jezika jest 80 djece, to bi moral biti u ovoj općini 12 talijanskih pokrajinskih učitelja.
 Broj stanovništva talijanskog općevnog jezika jest 80 djece, to bi moral biti 10. učitelj.
 Od 5942 stanovnika moralo bi biti 950 djece za školu.

II. Zaključci:
 Sve su ove škole bile mješovite.
 " Matroadi: 2. " " 2 učiteljice silje " 112 " .
 " Babicima: Izrazedna sa 1 učiteljskom silom ! 60 djece !
 Družbine škole

" Matroadi: 2. " " 2 učiteljice silje " 105 djece.
 Legina škola u Kmetima.
 " Babicima: Izrazedna sa 1 učiteljskom silom ! 95 " .
 " Petroviji: 1. " " 2 " 119 " .
 " Babicima: 1. " " 1 učiteljskom silom ! 95 " .
 " Umagi: 4-izrazedna sa 5 učiteljskim sila ! 336 djece !
 talijanske :
 1. pokrajinske

2. Stanje škola: U ovoj općini bile su 31.-12. 1913. ove škole:
 od 5207 na 5942 ili za 735, a u postocima za 140%.

Stanovništvo je u ovoj općini naraslo u 10 godina 1900.-1910.
 brojenao 5160, a 10 godina kasnije 5609.

Stanovnika talijanskog općevnog jezika bilo je godine 1900. na 1900. nabrojeno 67, a 10 godina kasnije 329.

Stanovnika hrvatskog općevnog jezika bilo je godine 1900. na 1900. nabrojeno 411 djece za školu.

od 5207 na 5942 ili za 735, a u postocima za 140%.

Stanovništvo je u ovoj općini naraslo u 10 godina 1900.-1910.
 brojenao 5160, a 10 godina kasnije 5609.

Stanovnika talijanskog općevnog jezika bilo je godine 1900. na 1900. nabrojeno 67, a 10 godina kasnije 329.

Stanovnika hrvatskog općevnog jezika bilo je godine 1900. na 1900. nabrojeno 411 djece za školu.

Broj stanovništva talijanskog općevnog jezika jest 2571. Ovi bi morali imati 411 djece za školu. Računamo li na svakog učitelja 80 djece, to bi moral biti u ovoj općini 6 hrvatskih pokrajinskih učitelja, a bilo ih je 7.

Broj stanovništva hrvatskog i slovenskog općevnog jeziku jest 2571. Ovi bi morali imati 411 djece za školu. Računamo li na svakog učitelja 80 djece, to bi moral biti u ovoj općini 6 hrvatskih pokrajinskih učitelja, a nije bilo niti jednoga.

Na svako 345 stanovnika talijanskog općevnog jezika dolazi 1 pokrajinski učitelj.

Za 2571 stanovnika hrvatsko-slovenskog općevnog jezika nema niti 1 pokrajinskog učitelja.

Kada bi i na svako 345 stanovnika hrvatsko-slovenskog općevnog jezika došao 1 pokrajinski učitelj, kako je to kod stanovnika talijanskog općevnog jezika, moralo bi biti u ovoj općini 9 hrvatskih pokrajinskih učitelja, a nije bio niti jedan.

Uzvješći u obzir samo onu djecu, koja polaze pokrajinske škole, vidimo, da u općini Višnjan:

Na 1 talijanskog pokrajinskog učitelja dolazi 58 učenika.

Na 411 djece hrvatskog općevnog jezika nije bilo niti jednog hrvatskog pokrajinskog učitelja.

Kada bi i na 1 hrvatskog pokrajinskog učitelja dolazilo 58 učenika, kako je to kod talijanskih škola, moralo bi biti u ovoj općini 8 hrvatskih pokrajinskih učitelja, a nije bio niti jedan.

Talijanske škole polazi (ubrovivši ovamo i Leginu u Vabrizi) 482 djece, a sve bi djece talijanskog općevnog jezika moralno biti 386, dakle 106 djece hrvatskog općevnog jezika polazi talijanske škole.

Hrvatsku zasebnu školu polazi 127 djece, a sve bi djece hrvatskog općevnog jezika moralno biti 411, dakle ima u ovoj općini još 178 djece hrvatskog općevnog jezika bez ikakve škole, u 106 ih polazi u talijanske škole.

Broj stanovnika talijanskog općevnog jezika u ovoj općini pao je od 2836 na 2421 ili za 415, a u postocima 14%.

Broj je stanovnika hrvatskog općevnog jezika narastao od 1630 na 2571 ili za 941, a u postocima 57%.

329 stanovnika hrvatskog općevnog jezika nema niti jednog učitelja, a užice bio nijedan.
 Na svako 560 stanovnika talijanskog općevnog jezika dolazi 1 pokrajinski učitelj.
 Broj stanovništva talijanskog općevnog jezika jest 80 djece, to bi moral biti u ovoj općini 12 talijanskih pokrajinskih učitelja.
 Broj stanovništva talijanskog općevnog jezika jest 80 djece, to bi moral biti 10. učitelj.
 Od 5942 stanovnika moralo bi biti 950 djece za školu.

II. Cijenice:
 1. Popis pučanstva, Prama popisu pučanstva od dne 31.-12.

1910. imala je općina Umag — osim 150 mostra — 5942 stanovnika.
 2. Općina Umag.

dobiti nastočniji popis pučanstva.

u kojim se obiteljima govoriti talijanski a u kojima hrvatski. Tako će gemo upravljaljati a neka se učitelji i narodni katalistar za svaku općinu, da znaju pravljiti raspodjelu općine tako da bi to bilo moglo samo nepravljeno, već bi to i velike ozljedovljivo ono pučanstvo.

če pokrajinsko skolsko viđeće uvaziti molbu općine Poreč, jer bi to bilo pravo na to, onda ima svakako i većina stanovnika. Ako ima manjina možesiti biti smještena u općinsku skolsku zgradu, a i dečja učionica za zdravstvene skolske plateži posude za izplaćivanje općinske dugme za hrvatsku akciju i 25% Talijana. Ako mora ono 75% Hrvata i 25% Talijana, a onom skolskom polazecu daje općina i 25% Talijana.

akoprem popis pučanstva veli, da ima porozina općina Novi 902 1150 Hrvata, koji broj neće nikako dogovarat fakultetom skolama učenju i narodnosti, to bi bilo 1150 stanovnika u posjedima akcije Vasi 375 Talijana!

Uzmeno li, da broj djece upisane u posjedima akcije Vasi 375 Talijana! broj djece u posjedima akcije Vasi 375 Talijana!

Družbeni školi u prosloju akcije godinu, vidimo, da je u obim skolama države, Poglavlje 11. broj upisane djece u talijansku javnu i hrvatsku djece, Poglavlje 11. broj upisane djece u ovoj skolskoj okruguzi, mjerilo biti 248 16%, djece za školu, to bi u ovoj skolskoj okruguzi, mjerilo biti 248 16%, djece za školu, to bi u ovoj skolskoj okruguzi, mjerilo biti 248 16%, djece za školu, to bi u ovoj skolskoj okruguzi, mjerilo biti 248 16%, djece za školu, to bi u ovoj skolskoj okruguzi, mjerilo biti

NA listu : U pretpit
čitavu god. K 48 —
polugodište K 94 —
početkom K 12 —, me-
đu K 4 —, u malopro-
duži fil 16 —, pojdini broj
GLASI primaju se t
rav lista trg Custoza :

A. Istra

Učitelji

Sada je uprav
sve narodne slo-
sta životno pitanj-
ehrambe učiteljstva
Istra je bila ži-
sila i semenja

Citava - Istra m

jesti čitav svoj P
da smo na goren-
astrofalno je delo
m je narod jedan
sirotinje kao brod
cija mu pruža toliko
čili misli: služim
itelj: A narod: ti si
ti nisam dužan na
a logika stoji u pr
racati pod utjecajem
m, većkraj da što
sto baš on da n
smatra idealnim
kovo; nu on mis
ć hoće požrtvovna
ete. Već je više u
lo u grob. Drugi
esne i duševne
voje idealne u smra
govih posledica:
lenja i preteranog
imo tako, naš
itelja, all on se ne
k i sam ima pre
milosrdnim. Takva
ku misli: učitelj je
vadi: dobiva on
tome vara: učitelj
dre i oblače; oni,
mokrati, na putu
rodnom telu. Činj
i aprovizacije, L
rane, naš narod
van", da nikom je
na vremena, kad je
aha dašto, "gosp
etnici bijahu prije
učitelj, već ne uživ
i, pa i svaki dr
onekle bi isključi
novac i svoju za
asnu plaću, kojom
hvarske turkinje
ovidiće dobro. Bo
svi drugi mogućni
tomčari, lihvari, jes
učitelju krv — bez
ostali činovnik ne
ruže, protuotrov p
ora kupovati, ali j
osrednik rezonira: k
pićeš ti od mene
va i dr. Tu se da
se osvećuje bližoj m
m proletarcima. I
vako preterani c
itelju svoje dečice,
kolikoćom živeza,
oštvo favorizovan. O
ma živeža, obuće
oštvo je „plaćen", i
če u školu; vuče
roda. Ipak gladan
školu, illi bolje, ne
koli; tko je taj silni
čivši sve pre reč
moći? Naravno: s
i mogao. Dakle
opustiti mora vlast
iteljstvu (i činovnik
oviditi putem apre
stalim potrepštinama
ono bar da nam
ko ima i onakovih
do cipela. Novcem
li; a mi učitelji žel
edu — škole, da pro
nemo. Ovo hoćemo
iteljsko pitanje.

RATNI

Aust

Beč, 29. (D. u
anskog fronta nema

koji su imali 1900. godine, 376 stanovnika, a godine 1910. je ovaj broj
U ovo skolsko okruglo spadaju i selja; Cedra, Rosa, Deković, Vesićević.
decce. Prošena općina Nova Vas imala je 1910. godine 150 stanovnika.
javnu školu u Novoj Vasi 60 decce, a u hrvatsku Družbinu školu 184
Prošle školske godine 1917.-1918. bilo je upisano u talijansku
bogzna kakovih troškova za hrvatsku školu.
proste dve školske sobe, stan učitelja, tako da ne bi ona općina imala
lastkunut moram, da u Novoj Vasi postoji općinska školska zgrada,
određeno vrijeme.

općine Poreč, to će se otvorene one hrvatske škole zavuci na ne-
zellea onog stanovništva. Udrživoj li pokrajinsko školsko viđeće mobilni
skole već godine 1909., dakle nakon devet godina bila bi ispunjena
vrijeme izazata. Stanovništvo Nove Vasi molilo je utemeljenje hrvatske
školske vrijede, e bi ovo odredilo otvorene hrvatske škole tekar na
škola, eto ti općine Poreč, koja se učice molobom na pokrajinsko
škola, protiv utemeljenja koje bje ulozen utok, nu komadno odredjen.
škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska
škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska

škola, protiv utemeljenja, kada je u Novoj Vasi utemeljena javna hrvatska